

Lingeschouw 2022

Vereniging tot
Behoud van het
LINGELANDSCHAP

Colofon

Uitgave

Vereniging tot Behoud van het
Lingelandschap, © 2022

Adres

Postbus 131, 4190 CC Geldermalsen

Contact contact@lingelandschap.nl

Website www.lingelandschap.nl

Eindredactie Vera van Loon

Vormgeving Corine Voogt

Foto's Ad Donker,
(bestuurs)leden VBL

Het drukwerk van deze uitgave is
verzorgd door De Toren Reproservice.

Inhoud

Van de voorzitter.....	3
Redactioneel	3
Algemene ledenvergadering 25 mei 2022	4
Verslag van Algemene Ledenvergadering 2021	5
Financieel jaarverslag 2021	7
Ledenadministratie boekjaar 2021	9
Strategie 2022	9
Landschapsontwikkelingsplan	10
Zorgvilla op de Spijkse Kweldijk 39b – 41	13
Omgevingsvisies	14
Waardevolle bomen	16
Bestemmingsplan Buitengebied 2018	18
RES	20
Oorspronkelijke uiterwaarde van de Linge	21
Werkgroep: Landschapsopgave in het Rivierenland	22
Algemene informatie	23

De vereniging tot Behoud van het Lingelandschap (VBL) zet zich in voor de landschappelijke en cultuurhistorische waarden van de Linge en het aanliggend gebied.

MISSIE

“De VBL zet zich in voor de bewustwording, waardering en bescherming van het unieke Lingelandschap opdat haar kernkwaliteiten en leefbaarheid behouden blijven voor toekomstige generaties. Een landschap waar rust, ruimte, duisternis, kleinschaligheid, natuur en cultuur worden gewaardeerd en beschermd als belangrijke pijlers van onze leefkwaliteit en non-materieel kapitaal”.

VISIE

“De kernkwaliteiten en leefbaarheid van het Lingelandschap moeten verankerd worden in het ruimtelijke beleid van bestaande en toekomstige beleidmakers en in het gedachtegoed van haar bewoners en belanghebbenden. Door het hebben

van (toegang tot) specifieke kennis over het Lingelandschap, deze te benutten en toegankelijk te maken, stimuleren we bewustzijn en waardering voor het unieke karakter, maar eveneens de kwetsbaarheid van het landschap. We bouwen aan een grote en daadkrachtige vereniging die zich gezamenlijk sterk maakt voor het ontwikkelen van een “Best in Class” landschap waar duurzaamheid en behoud van karakter, cultuur en leefbaarheid hand in hand gaan.

VBL denkt zoveel mogelijk constructief mee bij de ontwikkelingen in ons gebied en geeft zo nodig tegengas. Zo geven we het landschap een stem omdat het zelf geen stem heeft!

HERKENT U ZICH HIERIN?

U kunt ons daarbij steunen en helpen onze vereniging nog sterker te maken door lid te worden. Meldt u aan als u nog geen lid bent. Dat kan via onze website, www.lingelandschap.nl of door een mail te sturen aan: contact@lingelandschap.nl

Van de voorzitter

Zo'n zeven weken voor de Algemene Leden Vergadering (25 mei) schrijf ik dit voorwoord. Mijn gedachten zijn bij de oorlog in Oekraïne en de verschrikkingen die dat met zich meebrengt. Nu we COVID-19 bijna achter ons hebben gelaten worden we geconfronteerd met deze onmenselijke tragedie.

Terug naar onze vereniging. Afgelopen jaar hadden we ons ten doel gesteld te streven naar een flinke toename van het aantal leden. Dat doel hebben we niet gehaald mede als gevolg van Corona. Maar 'het streven' blijft. We hebben een mooie ledenwerffolder gemaakt die u kunt gebruiken bij uw ledenwerfactie in de buurt.

We zijn actief geweest op tal van terreinen. Windturbines, zonneparken, vervuilde grond bij het golfterrein, de omgevingsvisies, motoren op de dijken, het kappen van bomen, lichtvervuiling en nog vele andere. Veel onderwerpen komen elk jaar terug en zullen voorlopig ook op onze agenda blijven staan. In deze Lingeschouw worden een aantal problemen aan een nadere beschouwing onderworpen.

In onze werkgroep Landschapsplan Rivierenland wordt hard gewerk om voldoende kennis op te te doen om als een serieuze gesprekspartner erkend te worden en om een deskundige inbreng te leveren bij de plannen die het landschap zullen beïnvloeden.

Tijdens de ALV zullen we daarop terugkomen.

Na de gemeenteraadsverkiezingen van 16 maart worden er nieuwe colleges van burgemeester en wethouders gevormd en college programma's en soms raadsprogramma's geschreven. Ook daar zullen we alert zijn en alle ontwikkelingen (denk aan extra locaties voor woningbouw) goed in de gaten houden. Een eenmaal verrommeld landschap komt nooit meer in 'goede' staat terug.

Dus laten we zuinig zijn op ons Lingeland van Lek tot Waal.

Ik hoop u te ontmoeten in mijn dorp Enspijk op 25 mei a.s.

Pieter van Veen

**Windturbines,
zonneparken, vervuilde
grond bij het golfterrein,
de omgevingsvisies,
motoren op de dijken,
het kappen van bomen,
lichtvervuiling staan op
de agenda.**

Redactioneel

Met deze Lingeschouw, het jaarverslag van de vereniging, willen wij, als bestuur van de vereniging, u als lid informeren over een aantal actuele onderwerpen die voor u van belang zijn als inwoner in het Rivierenland. Deze Lingeschouw is daarom meer dan alleen een jaarverslag van onze activiteiten als bestuur van VBL. Twee actieve leden van VBL (Hans

Renes en Jos Karssemeijer) hebben bijvoorbeeld ook een bijdrage hieraan geleverd. We hopen dat dit blad u, naast veel (nuttige) informatie, ook veel leesplezier geeft. In deze Lingeschouw 2022 vindt u tevens de uitnodiging voor de Algemene Ledenvergadering van onze vereniging. Alle stukken voor deze vergadering kunt u vinden op onze website www.lingelandschap.nl.

Algemene ledenvergadering 25 mei 2022

Het bestuur van de Vereniging tot Behoud Lingelandschap nodigt alle leden uit de jaarlijkse Algemene Ledenvergadering (ALV) bij te wonen. Deze vergadering vindt plaats op **woensdag 25 mei 2020, aanvang 20.00 uur in de Dorpskamer Molenkampstraat 4 te Enspijk.** U bent vanaf **19.30** uur al van harte welkom! Het officiële deel van deze Algemene ledenvergadering begin om **20.00 uur.**

Het bestuur stelt de volgende agenda voor:

1. Welkom en opening
2. Mededelingen
3. Verslag ledenvergadering 8 september 2021
4. Financiën
 - a. Financieel jaarverslag 2021
 - b. Vaststelling begroting 2023
 - c. Kennisname verslag kascommissie
 - d. Décharge verlenen aan bestuur
 - e. Benoemen nieuwe kascommissie
 - i. Aftredende en (niet) herbenoembaar is: Henk van 't Pad
5. Rondvraag
6. Sluiting

Pauze

7. "De Fruitmotor" gepresenteerd door Hilde Engels
8. Afsluiting van de avond met aansluitend een borrel (uiterlijk 22.30 uur)

Er moet een nieuw lid toetreden tot de Kascontrolecommissie. U kunt zich daarvoor kandidaat stellen. Het bestuur zal ter vergadering met een voordracht komen.

Het verslag van de Algemene Ledenvergadering vindt u hierna. De stukken voor de vergadering zijn ook in te zien en te downloaden via onze website www.lingelandschap.nl

DE FRUITMOTOR

Hilde Engels is één van de sturende krachten achter de Fruitmotor. De Coöperatieve Betuwse Fruitmotor werd in 2016 in Geldermalsen opgericht met als missie "samen met anderen onze omgeving mooier maken" en "bijdragen aan een wereld waarin we voedsel waarderen en natuur en landschap weer herstellen". Aanvankelijk heeft het vooral bekendheid gekregen door producten van afgekeurd fruit te maken, zoals de Krenkelaar, een cider die de VBL steevast als relatiegeschenk uitdeelt. Inmiddels is de Fruitmotor een invloedrijke speler in de regio geworden, die van zich doet spreken als initiator van Gonzend Rivierenland en andere interessante projecten. Citaat website: "Met onze projecten bouwen we aan een mooi landschap met een rijkdom aan natuur en biodiversiteit waarin we voedsel waarderen." Hilde Engels zal met haar aanstekelijk enthousiasme en inhoudelijke kennis een inspirerend verhaal presenteren.

Verslag van Algemene Ledenvergadering 2021

Vera van Loon, secretaris

Aanwezig: 20 leden inclusief het bestuur

Afgemeld: Titia van de Meer (nieuw bestuurslid)

OPENING

Pieter van Veen heet de leden welkom en opent de vergadering met een beschouwing over hoe politiek de ruimtelijke ordening in de loop der eeuwen is geworden. En wijst o.a. ook naar het ruimtelijke beslag dat de energietransitie nu legt op het landschap. Bij deze grote ingrepen is de roep weer om meer regie vanuit de overheid in Den Haag.

Pieter houdt een pleidooi voor ledenwerving. Hoe groter de vereniging, in aantal leden, hoe meer macht. Hij roept leden op om actief leden te werven en gebruik te maken van de folder als deze gereed is. Annelotte Verhaagen wil graag de folders hebben t.b.v. festival: Ode aan de Linge.

Aan de agenda wordt punt 3a toegevoegd: de benoeming van Titia van de Meer als bestuurslid.

MEDEDELINGEN

Geen

VERSLAG JAARVERGADERING 22 MEI 2020

Verslag wordt vastgesteld.

N.a.v. : Ton Klein meldt dat de gemeente nog steeds niet handhaaft bij de overlast van motorrijders. De geluidsoverlast moet toch makkelijk te meten zijn en nummerplaten kunnen geregistreerd worden. Hij ergert zich ook aan de drukte op de Linge, met name de blokhutboten die overal maar aanleggen. Als VBL hier wat aan kan doen dan zal Ton 3 nieuwe leden aanbrengen.

BENOEMING NIEUWE BESTUURSLID

Voorstel is om Titia van der Meer, die nu op vakantie is, te benoemen als bestuurslid. Dat wordt bij acclamatie gedaan.

JAARVERSLAG 2020 (ZIE LINGESCHOUW 2021)

Gert Timmerman (penningmeester) geeft een toelichting. Er is in 2020 € 1.575 meer uitgegeven dan ingekomen. Eigen vermogen is € 22.000. Dit moet worden opgesplitst in een reservering van € 10.000 voor juridische bijstand en € 6.000 als continuïteitsreserve.

ANBI eist namelijk dat we niet te veel vrij besteedbaar vermogen hebben.

BEGROTING 2022

Ook hier wordt meer uitgegeven dan te verwachten inkomsten. ALV stemt in met deze begroting.

FINANCIEEL OVERZICHT

Verslag van de kascommissie: Op 4 augustus 2021 heeft de kascommissie bestaande uit de leden H. van 't Pad en Leo Brouwer in aanwezigheid van de penningmeester Gert Timmerman het financieel jaarverslag 2020 in orde gevonden en goed gekeurd, zie bevestiging van kascommissie d.d. 8 september 2021 ter vergadering overhandigd.

Aanbeveling WBTR is om kascommissie opnieuw te benoemen zodat gewerkt kan worden aan de invoering van de WBTR in de organisatie van VBL. Kascommissie krijgt een bredere taakstelling. ALV gaat akkoord hiermee en volgt deze aanbeveling op. >

Verhoging contributie van € 15,00 naar € 17,50 is akkoord.

Verhoging contributie lid voor het leven van € 180 naar € 200 is ook akkoord.

N.B. In begroting 2022 is nog geen rekening gehouden met deze verhoging.

RONDVRAAG

Ton Klein: vraagt nogmaals aandacht voor de overlast van de Blokhutboten die overal illegaal aanleggen en vuil achter- laten. Linge wordt geëxploiteerd, het is één grote kermis!

Antwoord van Alexandra: het is al weer 3 jaar geleden dat dit door VBL is aangekaart. Het Waterschap was destijds heel blij met deze Blokhutboten. Nu is er weer verzet vooral vanuit Acquoy door alle overlast voor bewoners. Inwoners van West Betuwe

krijgen echt last van de recreatie en het toerisme.

VBL is het niet eens met het beleid van de gemeente West Betuwe t.a.v. recreatie en toerisme. De vraag is hoe we ons als vereniging in kunnen zetten in deze kwestie?

Henk van 't Pad: zal contact opnemen met het Waterschap om na te gaan of er actie wordt ondernomen om overlast voor omwonenden te voorkomen.

Sandor de Kluizenaar: roept VBL op om zich meer activistisch op te stellen!

Freek Aalbers van de Stichting Landschapsbeheer Gelderland geeft een uitzetting wat de Stichting allemaal doet in Rivierenland. Heel interessant!

SLUITING

De vergadering wordt gesloten, helaas zonder borrel en nazit wegens Corona maatregelen. •

Financieel jaarverslag 2021

Gert Timmerman, penningmeester

In het algemeen kan deze keer niet gesteld worden dat de gang van zaken was zoals het bestuur had verwacht. Dat wil niet zeggen dat de werkwijze niet sterk werd beïnvloed door Corona. Voordeel daarvan is dat een aantal zaken, zoals vergaderingen, op een andere wijze zijn gehouden en dat daarmee een besparing (lees: niet uitgave) werd gerealiseerd.

JAARCIJFERS 2021

De financiële positie bleef goed. Het Vermogen is aanwezig op de bankrekeningen. Vroeger kregen we nog wel eens wat rente op ons geld op de bank. Die tijden behoren écht tot de historie.

BALANS		
2021	Begin	Eind
RABO betaalrekening	1.157	411
RABO spaarrekening	17.907	20.000
KAS	458	108
Debiteuren	0	-30
Overigen	842	0
Eigen Vermogen	-20.365	-20.606
Resultaat 2021		117
Diversen	0	
Totaal	-1	0

Winst en Verliesrekening	
Adm Conscribo	290
Vergaderingen, Leden	350
Verzekeringen W Aansprak	137
Opleidingen	225
Bijdragen aan Derden	50
Bankkosten	173
Extern advies E.T.	266
Ledenwerving	1.914
Lingeschouw	2.119
Bestuur, div	86
Bureaukosten	32
Totaal	5.642
Contr. 2021	-4.954
Overigen c+d+g	-530
Anno Passato	-41
Totaal	-5.525
SaldoTEKORT	117

Uit de komende ANBI publicatie op de website zal blijken dat van dit vermogen een bedrag van circa 12.000 euro niet vrij ter beschikking staat voor besteding.

BEGROTING

De Begroting voor 2022 is u al aangeboden op de Algemene Leden Vergadering (ALV) in 2021. Daarom nu de begroting 2023 , maar we verwachten dat gaandeweg zal gaan blijken dat alle kosten hoger zullen uitvallen.

Voor 2023 is de begroting als volgt:

BEGROTING	2021	2022	2023
Administratie	€ 1.600	€ 1.600	€ 1.700
Bestuur	€ 500	€ 500	€ 500
Leden werven en beh	€ 3.600	€ 4.000	€ 4.000
Lingeschouw ea			
Adviezen	€ 600	€ 600	€ 700
sub	€ 6.300	€ 6.700	€ 6.900
Contr 2021/2/3	€ -4.000	€ -5.600	€ -5.800
Totalen	€ 2.300	€ 1.100	€ 1.100

Allemaal te kort

KASCOMMISSIE

Deze cijfers zijn allemaal nog voorlopig. De Kas-commissie 2022 heeft nog niet kunnen vergaderen. Zodra de agenda's het mogelijk is maken gaan we aan tafel en stellen we het definitieve voorstel vast. >

Geen appels maar peren

WBTR, AVG EN ANBI

Hierbij iets over de juridische aspecten van de WBTR, de AVG en de ANBI. WBTR is voor de Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen, de AVG staat voor Algemene Verordening Gegevensbescherming. De aanduiding ANBI staat voor Algemeen Nut Beogende Instelling. De WBTR heeft invloed op onze statuten, wat invloed heeft op ons huishoudelijk reglement en dat weer op ons rooster van aftreden. Kortom: er moeten, mede door ANBI voorschriften veroorzaakt, nieuwe statuten komen. Daarvoor moet het huidige bestuur keuzes gaan maken voor een verdere en verre toekomst.

Hoofdpijnen zijn:

- A) bestuurssamenstelling: willen we een klein, dagelijks, bestuur met werkgroepen of moeten alle werkgroepleden tot een, veel groter, algemeen bestuur kunnen toetreden.
- B) De aansprakelijkheid van het bestuur als collectief, en ook de bestuurders in privé, is fors uitgebreid waarom een kleine bestuur misschien wel de voorkeur geniet.

De T is van Toezicht. De vraag gaat daar dan aan de orde komen of we:

- a) de huidige Kas Controle Commissie willen opwaarderen tot een incidentele, roulerende commissie die ook het toezicht op het juist functioneren van het gehele bestuur meeneemt in haar controleprogramma;

of dat we

- b) naar een Raad van Toezicht gaan.

De AVG stuurt en belemmert de werkwijze van de bestuurders fors omdat alle mogelijk privacygevoelige gegevens niet meer aan bestuurders ter beschikking mogen staan. Mede daarom is een behoorlijke professionaliseringsslag bittere noodzaak. De penningmeester en de Raad van Toezicht mogen b.v. niet meer beschikken over de individuele ledengegevens, maar zij moeten wel de volledigheid en juistheid van de verantwoorde contributies kunnen vaststellen. Daarom dient het functioneren van de ledenadministratie gehele los te komen staan van het bestuur en zich ook met de financiële kant (inning) bezig te houden.

Hierdoor wordt overigens het eisenpakket, ter zake van ervaring, automatisering (zo u wilt: dedigibetisering), kennis, kunde en tijdsbesteding dat aan de penningmeester gesteld dient te worden, minder. Er hebben thans al gesprekken plaats gevonden met bestuurs- en commissieleden, er volgen er nog, ook met de notaris. We gaan de daaruit voortkomende voorstellen in het bestuur bespreken en verder vorm geven zodat u op de volgende Algemene Leden Vergadering (2023) voorstellen kunt verwachten. Of dan al over deze onderwerpen kan worden besloten heeft te maken met het quorum dus kan het best eens zo zijn dat de besluitvorming naar de ALV 2024 gaan. Regeren was toch vooruitzien? •

Ledenadministratie boekjaar 2021

Met dank aan Elena Jager

We hebben 30 nieuwe leden verwelkomd in 2021 maar we hebben ook helaas van 33 leden afscheid moeten nemen. Reden voor de opzegging van het lidmaatschap zijn vaak verhuizing en sterfte. Totaal aantal leden nu 371.

De ledenadministratie blijft veel werk opleveren omdat leden bijvoorbeeld niet doorgeven of hun adres gewijzigd is door verhuizing of anderszins (de mutaties) en ook omdat leden niet op tijd de contributie betalen. Het achterhalen van deze betalingen kost veel tijd en zorgt voor hogere administratieve kosten doordat er leden zijn die niet per email te bereiken zijn.

Maar we hopen dat de aanwas van leden, zoals dat nu in 2021 heeft plaatsgevonden, doorzet in 2022.

We proberen leden te winnen door onze activiteiten onder de aandacht te brengen met persberichten, nieuwsbrieven met onze aanwezigheid bij markten/festivals maar ook met het bijhouden en actualiseren van onze website en onze facebookpagina. We hopen deze zichtbaarheid van de VBL te vergroten en daarmee meer leden te verwerven. •

Zijn er leden, die voor de VBL op markten/festivals ons VBL-kraampje (mede) willen bemensen?

Neem contact op door een mail te sturen aan contact@lingelandschap.nl

Strategie 2022

Pieter van Veen, voorzitter VBL

Het afgelopen jaar stond helaas nog in het teken van Corona. De contacten werden veelal digitaal onderhouden. Voor 2022 zullen we weer fysiek kunnen vergaderen.

Van belang is of de prioriteiten en de inhoud van het collegeprogramma van de gemeenten na de raadsverkiezingen wijzigt.

In ons gebied bespeur je een terughoudendheid v.w.b. windturbines en zonneparken.

Het accent komt te liggen bij het isoleren van huizen en zonnepanelen op daken. Voor het overige verwacht ik geen grote veranderingen in het beleid van de gemeenten. De strategie voor 2022 is dan ook logischerwijs een voortzetting van 2021.

Wij zullen daarom weer veel energie erin steken in:

- Goede contacten onderhouden met de gemeentebesturen
- Meer inspreken bij gemeenteraden.
- Het werven van leden.
- Meer leden betrekken bij het werk van de VBL.

De Omgevingswet treedt 1-1-2023 in werking.

Ter voorbereiding zullen gemeenten landschapsplannen en-, omgevingsvisies als kaders van een omgevingsplan vaststellen.

Voor ons van groot belang hoe deze plannen eruit gaan zien. Dit zal de komende tijd veel van onze aandacht vragen. •

Landschapsontwikkelingsplan

Hans Renes, lid VBL

De gemeente West Betuwe werkt aan een herziening van het Landschapsontwikkelingsplan van 2008 (ik gebruik hier verder de afkorting LOP 2008). Bijzonder was dat dat oude plan al gezamenlijk was gemaakt door de drie gemeenten die in 2019 op zouden gaan in de nieuwe gemeente.

Dat bespaarde een hoop tijd en energie bij de herziening, omdat niet verschillende plannen met verschillende uitgangspunten hoefden te worden verbonden. Daarnaast besloot de gemeente om de herziening te laten schrijven door Bureau Hemmen en Bureau Schokland, die ook het plan van 2008 hadden gemaakt. Daarbij blijft wel onduidelijk hoe de verhouding is tussen het oude en het nieuwe plan: de tekst geeft de indruk dat het oude plan niet wordt vervangen maar is aangevuld, maar maakt niet duidelijk hoe dat in de praktijk werkt. Jammer is ook dat er niet eerst is geëvalueerd hoe het LOP 2008 heeft gewerkt. Daarmee lijkt het eerder een vlucht vooruit dan een product van een lerende organisatie.

LANDSCHAPSONTWIKKELINGSPLAN?

Maar laat ik eerst uitleggen wat een Landschapsontwikkelingsplan inhoudt. De basis voor de gemeentelijke ruimtelijke ordening is het Bestemmingsplan, dat in de toekomst zal worden vervangen door het Omgevingsplan. Waar de meeste gemeente nu een lappendeken van bestemmingsplannen hebben, wordt in de toekomst één Omgevingsplan voor het hele grondgebied van een gemeente gemaakt. Dat is bindend voor de burger en is daarom voorzien van uitvoerige inspraakmogelijkheden. Een bestemmingsplan bepaalt de ruimte voor nieuwe ontwikkelingen, maar geeft geen duidelijke visie op de toekomst. Daarvoor komt de Omgevingsvisie, waarin de gemeente haar ambities en beleidsdoelen voor de fysieke leefomgeving voor de lange termijn vastlegt. De gemeente kan besluiten om met buurgemeenten samen een regionale omgevingsvisie op te stellen. Naast deze verplichte stukken kan een gemeente nog andere beleidsdocumenten opstellen, die een lagere

status maar meer inhoud hebben. Een ervan is het landschapsontwikkelingsplan, dat laat zien hoe een gemeente de kwaliteiten van het landschap ziet en waar de gemeente met het landschapsbeleid naartoe wil. Het toont daarmee een visie op de samenhang van het landschap en in plaats van juridische terminologie bevat de tekst mooie zinnen over waarde en identiteit. Het maakt een LOP aan de ene kant interessant om te lezen, maar aan de andere kant ook erg vrijblijvend. Helemaal krachteloos is het LOP ook weer niet, want het is door de Gemeenteraad vastgesteld en anderen kunnen zich er dus wel op beroepen. Wil een LOP gaan leven, dan is het zaak om belanghebbenden en belangstellenden bij de voorbereidingen te betrekken. Om te voorkomen dat het LOP beperkt blijft tot een verzameling mooie woorden, is het belangrijk dat er concrete plannen (een 'Uitvoeringsprogramma') en een pot met geld voor duurzame financiering (een 'Landschapsfonds') aan worden toegevoegd. Die kunnen dan gebruikt worden om het

landschap te verbeteren. Dat kan van alles betekenen: een nieuw voetpad door de weilanden, een mooi vormgegeven dorpsrand, een aantrekkelijke entree van een dorp, 'schaamgroen' om een lelijk bedrijventerrein, achterstallig onderhoud van een heg of een historische boomgaard, etc. Uitvoeringsprogramma en Landschapsfonds zijn na het LOP 2008 achterwege gebleven, al zijn er plaatselijk wel dingen gebeurd.

VBL

Het nieuwe LOP (LOP 2022) hebben we in de VBL werkgroep Landschapsopgave Rivierenland uitvoerig bestudeerd. In een serie online-bijeenkomsten hebben de leden van de werkgroep in tweetallen onderwerpen uitgezocht en doorgesproken. Daarbij ging het om thema's als landbouw, natuur, cultuurhistorie, landbouw, infrastructuur, bedrijventerreinen en wonen. Vervolgens hebben we die thema's naast de Kernkwaliteiten gelegd die de provincie Gelderland voor de verschillende delen van de provincie bindend heeft geformuleerd.

De belangrijkste conclusie waren:

1. Het nieuwe LOP geeft, net als het oude, een goede analyse van het landschap.
2. We missen een duidelijke visie op de grote nieuwe vraagstukken in het landschap. Klimaatverandering wordt regelmatig genoemd, maar weinig uitgewerkt. Dat klemmt, omdat juist de plaatsing van windmolens en zonneparken de gemoederen enorm bezighoudt. Nog sterker geldt dat voor het andere wereldwijde probleem, biodiversiteit.
3. De verschillende problemen zijn gemeente-overschrijdend. Het LOP zou tenminste iets moeten zeggen over de plek van West Betuwe binnen bijvoorbeeld het Nederlandse rivierengebied. Daarbij zou het al helpen als het LOP sterker dan nu aan zou sluiten bij de Kernkwaliteiten die de provincie Gelderland in 2014 heeft vastgesteld voor de Nationale Landschappen. Grote delen van ons gebied vallen binnen de Nationale Landschappen Rivierengebied en Nieuwe Hollandse Waterlinie. Die Nationale Landschappen zijn tussen 2004 en 2010 rijksbeleid geweest, maar zijn toen verantwoordelijkheid van de provincies geworden. Aan de andere kant is de Nieuwe Hollandse Waterlinie in 2021 UNESCO Werelderfgoed geworden, waarmee het Rijk opnieuw een verantwoordelijkheid kreeg.

>

4. Het LOP zou moeten worden gebruikt om nieuwe plannen op hun kwaliteit te toetsen. Landschap wordt vaak omschreven als een probleem, als een extra rem op nieuwe activiteiten terwijl de problemen al zo ingewikkeld zijn. Maar we moeten landschap juist zien als een kader om goede afwegingen te maken: om nieuwe ontwikkelingen in te passen op een manier die bijdraagt aan de kwaliteit van de omgeving en die draagvlak heeft onder de bevolking. Daarbij heeft het VBL al meermalen in het verleden aangegeven een sterker sturende rol van de overheid te willen, maar daar lezen we in het LOP niets over.
5. Kijken we naar de afzonderlijke thema's, dan zien we dat bij vrijwel iedere kern een behoefte aan woningen wordt geformuleerd. Dat is echter niet alleen een kwestie van toewijzen van contingents, maar vooral een landschappelijke opgave. De plaatsing en inpassing van nieuwe woningen vraagt om kwaliteitsbewuste regie. Datzelfde geldt voor de situering van nieuwe bedrijventerreinen. Uiteraard is de landbouwsector een belangrijke speler in het landschap. De sector zelf probeert maximale speelruimte te houden. Vanuit het landschap is het echter belangrijk om bijvoorbeeld

geen nieuwe agrarische bebouwing in uiterwaarden toe te staan en om niet vanzelfsprekend nieuwe hoge bebouwing voor fruitteeltbedrijven toe te laten. Ook de wijze waarop een hogere biodiversiteit in landbouwgebieden kan worden bereikt, is een landschappelijke opgave. Datzelfde geldt voor de voorgenomen aanplant van bomen, die niet simpelweg tot lukraak gesitueerde bossen zou moeten leiden maar tot een verbetering van het landschap.

6. Het LOP ziet mogelijkheden in een herleving van de vroegere dorpsolders. Het is belangrijk dat hier een wat meer integrale visie wordt ontwikkeld op mogelijkheden om de bewoners van dorpen en stadjes meer mogelijkheden te geven om mee te werken aan het landschap in hun directe omgeving.

SAMENGEVAT

De conclusie van de VBL is dat het LOP een aansprekend en goed leesbaar stuk is, dat echter een onduidelijke status en een onduidelijke werking heeft. De werkgroep wil de komende tijd gaan werken aan een voorbeeldstudie, waarin we het LOP gaan toetsen in een paar dorpen. •

Zorgvilla op de Spijkse Kweldijk 39b – 41

Alexandra Dietzsch, bestuurslid VBL

De ontwikkeling van een zorgvilla in het buitengebied van Spijk zou je kunnen zien als een gewenste maatschappelijke ontwikkeling. Als deze locatie in het dorp was, dan was de VBL het daar zeker mee eens, maar deze zorgvilla is gepland buiten het dorp en wel in het open gebied, aan de zuidzijde van de Spijkse Kweldijk.

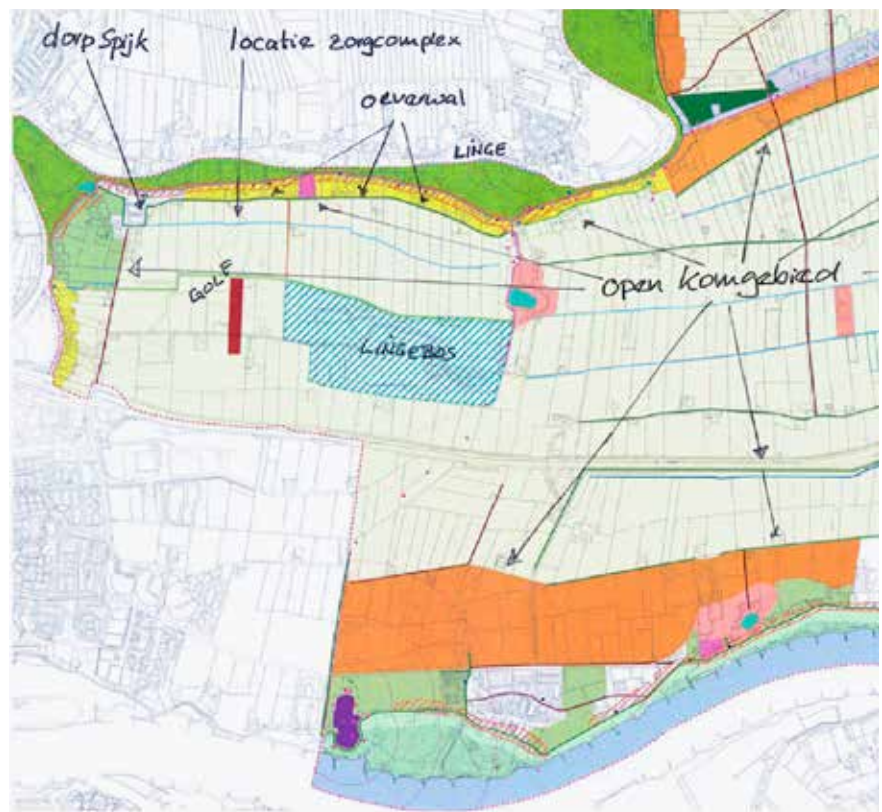
WAKEN OVER DE OPEN RUIMTE

Bezwaar tegen Zorgvilla in buitengebied van Spijk

Op deze plek stond een grote boerenschuur, die na de beëindiging van het boerenbedrijf gesloopt werd. Hier is, gebruikmakend van de VAB-regeling in 2013, een bestemming voor een woonhuis van 750 m³ op afgegeven. Dat woonhuis is nooit gebouwd. In plaats daarvan werd in 2021 een bestemmingsplan wijziging aangevraagd voor een maatschappelijk voorziening, voor een zorgvilla met 12 eenheden en ca. drie keer het eerder toegestane bouwvolume op een verhoogde terp. Omwonenden maken zich zorgen over deze ontwikkeling. Landschappelijk druipt dit in tegen het heldere beeld van het dorp Spijk op de oeverwal langs de Linge met landbouwgrond erachter in de open kom. De grens is de Spijkse Kweldijk. In het rapport van de gemeentelijke adviseur landschap en cultuurhistorie wordt vermeld, dat de landschappelijke waarden, die onderschreven worden, reeds aangetast zijn door de golfbaan. Voor de VBL is dit geen reden om verdere aantasting toe te laten, in tegendeel, er mag geen precedentwerking ontstaan.

De VBL heeft een zienswijze ingediend, haar standpunt in de raadsvergadering naar voren gebracht en met de initiatiefnemers gesproken. Helaas heeft dat alles niet geleid tot een wezenlijke aanpassing van het plan. Al maakten enkele raadsfracties de opmerking dat het wel jammer is van het landschap, de behoefte aan luxe ouderen woningen woog zwaarder en de gemeenteraad heeft bijna voltallig ingestemd met de wijziging van het bestemmingsplan. Hoopvol is de aantekening in

het eerder genoemde advies landschap en cultuurhistorie, dat bij dergelijke projecten het landschap uitgangspunt zou moeten zijn! We zullen niet nalaten om bestuurders er op te wijzen dat een dergelijke ontwikkeling reeds in het beginstadium een landschappelijke afweging behoeft en moet worden getoetst aan beleidsstukken zoals het LOP en het erfgoedbeleid. Intussen beraadt het bestuur van de VBL zich op verdere stappen om dit besluit ongedaan te maken. •

Omgevingsvisies

Vera van Loon, secretaris VBL

In de ontwerp omgevingsvisie van West Betuwe en Buren, worden de voornemens en ambities mooi verwoord. Dat geldt ook voor de Woonvisie West Betuwe, LOP West Betuwe en Woningbouwprogramma 2020 – 2030 van Buren.

Er zijn ook allerlei onderzoeken die de uitgangspunten ondersteunen. Niks mis mee! Kan je weinig op tegen hebben. Behalve dat het **landschap** niet meegenomen wordt als afwegingskader. Dit is kenmerkend en verontrustend. Keer op keer moet VBL dat onder de aandacht brengen. En we krijgen nog diverse momenten waarop we deze inbreng kunnen leveren om te zorgen dat het landschap wél als een afwegingskader wordt meegenomen in de visies maar ook in de uitwerking van plannen. Want deze **Omgevingsvisies** (= kaders voor ambities en initiatieven) worden uitgewerkt in **Programma's** (gebiedsgerichte programma's en thema's). Deze programma's worden vervolgens vastgelegd in een **Omgevingsplan** (opvolger van bestemmingsplan). Hierin staan alle algemene regels en gebiedsgerichte regels waaraan een plan kan worden getoetst en waar een **Omgevingsvergunning** aan getoetst wordt.

INBRENG VBL

Dat betekent dat we als VBL veel te doen hebben in de komende tijd en er nog volop de kans is om onze inbreng tijdig te leveren. En nog alle kans om de zorg voor het Landschap als een belangrijk kader mee te laten wegen in de planontwikkeling.

Een voorbeeld van onze inbreng is de zienswijze die we hebben ingediend bij het ontwerp omgevingsvisie West Betuwe. Deze is in te zien op www.lingelandschap.nl.

ONTWERP OMGEVINGSVISIE WEST BETUWE

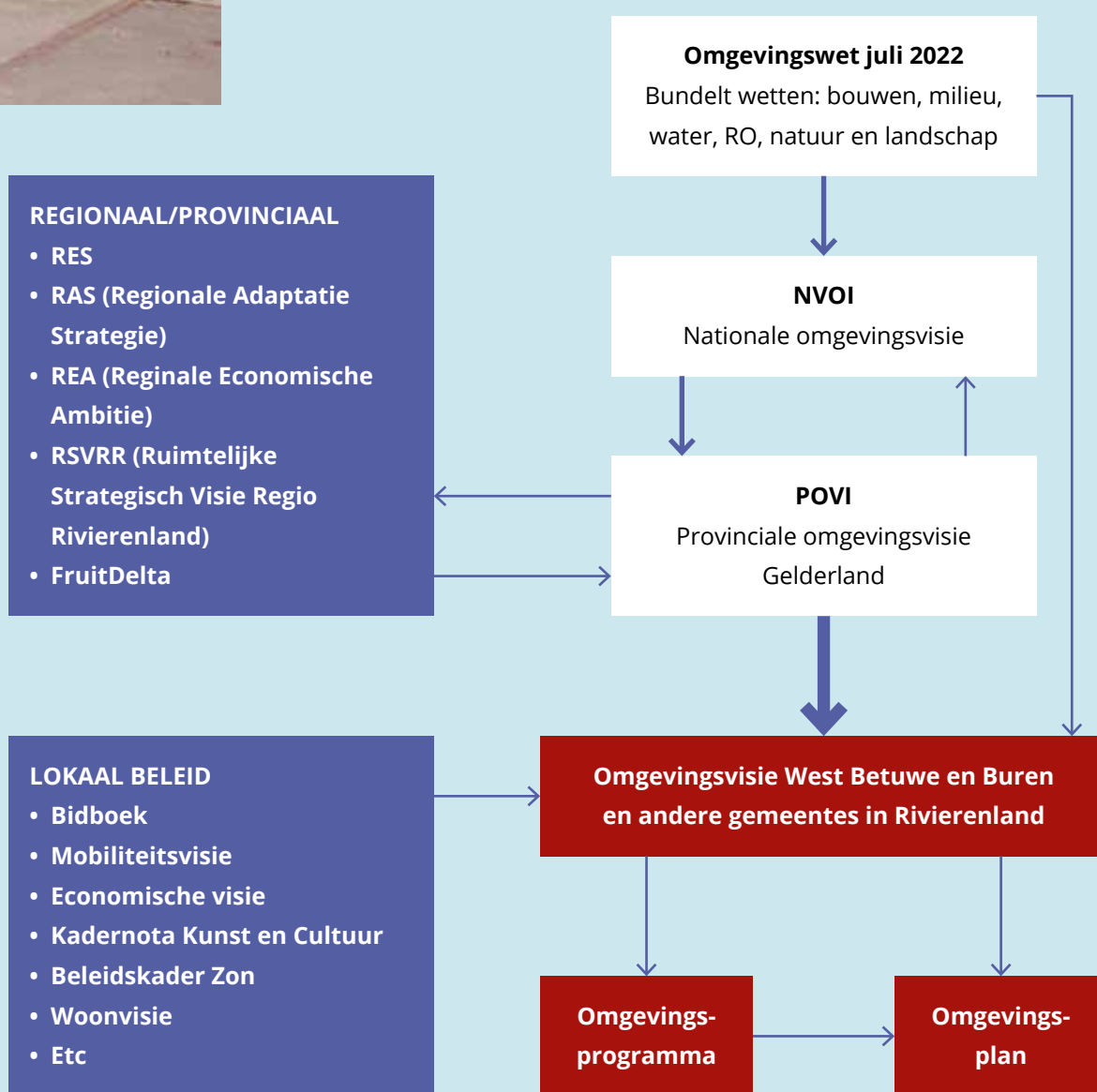
Samenvattend luidt onze zienswijze als volgt:

- Houdt deze omgevingsvisie nog even aan totdat het LOP 2008 is geactualiseerd en daarin de kernkwaliteiten van alle 7 landschappen in West Betuwe zijn beschreven.
Of -subsidiar- neem in de Omgevingsvisie op, dat “elk nieuw initiatief eerst moet worden getoetst aan de kernkwaliteiten van de 7 landschapsensembles, zoals opgenomen in het nog uit te werken LOP 2022.
- Neem dus het LOP 2022 als uitgangspunt voor de Omgevingsvisie, benoem dat alle nieuwe initiatieven voor- en claims op de omgeving moeten passen binnen de benoemde kernkwaliteiten van het LOP.
- Verwerk ook de toetsing voor Omgevingsvergunningen aan een nog op te stellen ‘Plan duisternis’ in de Omgevingsvisie (reclamelicht bij bedrijven en tuinverlichting uit tussen 23-6 uur), voor de eigen verlichtingsplannen (dynamische verlichting bij fietspaden) en aanbevelingen voor het aanlichten van monumenten.
- Maak bio-diverse bermen langs wegen, slootkanten, Linge-oeveren en erfaanleg mogelijk (en verplicht) via de Omgevingsvisie of -subsidiar- kondig zo’n Visie

aan waarbij ongetwijfeld de Betuwse Fruitmotor en IVN West - Betuwe een waardevolle inbreng kunnen leveren.

- Aanplant van bossen conform de kernkwaliteiten van het plaatselijke landschap (vraag Stichting Landschapsbeheer Gelderland om advies).
- Neem in de Omgevingsvisie een visie op het al of niet kunnen plaatsen van teeltondersteunende voorzieningen, op of -subsidiair- kondig zo'n Visie aan als dwingend kader voor het aanvragen van omgevingsvergunningen. •

Waardevolle bomen

Titia van der Meer, bestuurslid VBL

‘Denkend aan Holland zie ik breede rivieren traag door oneindig laagland gaan, rijen ondenkbaar ijle populieren als hoge pluimen aan den einder staan.’

Bomen karakteriseren een landschap. Rijen populieren in het veld, bloeiende perenbomen op de dijk, een laan met notenbomen, een eenzame reusachtige paardenkastanje bij een kerkje. We zijn allemaal gehecht aan onze bomen en protesteren massaal als bomen gekapt gaan worden in de buurt. Zo ook de bewoners van West Betuwe eind vorig jaar, toen allerlei bomen gemarkeerd met een rode stip, dreigden te verdwijnen. Er werd alarm geslagen, ook door de VBL. De gemeenteraad reageerde met een amendement waarin besloten werd het bomenbeheer aan te passen door als beleidsuitgangspunt te nemen géén bomen te kappen vanwege kostenbesparingen. Dit was een positieve ontwikkeling. Maar nadere bestudering van het bomenbeheerplan van de gemeente, stelde niet gerust. Bezuinigen op onderhoud lijkt een hoofddoel te zijn en in plaats van meer bomen, moeten we vrezen voor veel minder bomen in West Betuwe.

Het amendement voorkomt de kap van ruim 4000 gezonde bomen, maar op de lijst staan maar liefst 13.469 bomen. Dat is een derde van ons hele arsenaal en die zijn niet allemaal oud en ziek. De roep is juist om meer bomen te planten, vanwege hun landschappelijke, ecologische, economische en sociale belang. Ze zijn essentieel voor de biodiversiteit, gaan verdroging tegen, geven verkoeling, vangen CO₂ af,

vangen fijnstof op, geven beschutting aan mens en dier en verhogen het welzijn. De provincie Gelderland wil de komende jaren een miljoen bomen aanplanten, los van 1200ha extra gemengd bos.

Dit bomenbeheerplan van West Betuwe werkt daar niet aan mee, integendeel. Het merkwaardige is dat de bezuinigingen op onderhoud niet veel opbrengen en niet in verhouding staan tot de schade die de kap teweegbrengt. De eenmalige kosten van 4.236.400€ voor dunnen (weghalen) en omvormen (het vervangen van bomen, zoals leilindes, door makkelijker te onderhouden soorten) zijn dermate hoog dat het meer dan 15 jaar zal duren voor je uit de kosten bent. Als voorbeeld zien we Spijk waar 538 bomen op de kaplijst staan. Dat is ruim meer dan de helft van de bestaande 840 bomen. Ook in Rumpt staan 680 van de 1300 bomen op de lijst en in Gellicum maar liefst 1052 van de 1366 bomen. In Buurmalsen zullen de kostenbesparingen pas na 25 jaar wat opleveren. Laten we hopen dat het amendement meer bomen zal redden dan de verwachte 4000.

NIET UITDUNNEN, MAAR UITBREIDEN

Al die landschappelijke en ecologische schade is niet nodig. Men heeft berekend dat als je naar de ecologische waarde van een volwassen boom kijkt, deze vervangen zou moeten worden door minstens 100

jonge bomen. Er gaan dan ook steeds meer stemmen op om volwassen bomen zolang mogelijk te laten staan. Een boom heeft pas echte ecologische waarde als hij 30 jaar of ouder is. Wees zuinig op wat je hebt en plant daarbij nieuwe bomen aan voor meer biodiversiteit voor nu en in de toekomst.

Ook in het nieuwe Landschapsontwikkelingsplan (LOP) staat een pleidooi om de bezuinigingen op bomenbeheer terug te schroeven en het streven naar een boom in de berm voor elke inwoner. Bomenlanen zijn behalve mooi, ook van belang vanwege de beschutting, de schaduw, ze houden water vast en verstevigen de berm. Maar met name ecologisch gezien zijn ze van hoge waarde, zeker in het buitengebied waar ze tussen de eentonige graslanden een vitaal netwerk en toevluchtsoord vormen voor dieren en planten.

HOOGSTAMFRUITBOMEN

Hoogstamfruitbomen zijn ook zeer waardevol ecologisch en landschappelijk gezien. Dit in tegenstelling tot de commerciële laagstamfruitteelt, tegenwoordig bijna onzichtbaar tussen de betonnen palen, metalen constructies en zeilen, zelfs in de uiterwaarden. De bestrijdingsmiddelen zijn schadelijk voor mens en dier en nemen volgens een onderzoek in Trouw eerder toe dan af. We hopen dat de gemeente haar verantwoordelijkheid neemt en natuur, mens en dier in bescherming neemt en niet alleen aan economische belangen denkt. Deze belangen zijn betrekkelijk, want het toerisme is niet gebaat bij deze industriële

boomgaarden. Een toekomst met meer biologische fruitteelt en meer hoogstambomen zou het landschap en de mensen die daar leven en werken zeker ten goede komen.

WAARDEVOLLE BOMENLIJST

De verschillende gemeentes in ons gebied hebben Waardevolle Bomenlijsten. Deze zijn te vinden op hun websites. West Betuwe gaat deze lijst eind van het jaar actualiseren en de drie lijsten van Geldermalsen, Lingewaai en Neerijnen samenvoegen. Wij kunnen als inwoners bomen voordragen voor de lijst, dus kijk de komende tijd extra goed om je heen en geniet van de bomen die er (nog) zijn en draag zoveel mogelijk bomen aan voor de Waardevolle Bomenlijst. De criteria worden nog bekend gemaakt.

De meeste bomen in West Betuwe zijn dus vogelvrij. Dit in tegenstelling tot de gemeente Buren waar alle bomen vanaf 10cm doorsnede een kapvergunning nodig hebben. Maar omdat in het beheerplan ook staat dat er jaarlijks evaluaties zullen zijn en de mening van inwoners meegewogen wordt, is het van groot belang dat we allemaal alert zijn en van ons laten horen met het amendement in de hand.

De prachtig bloeiende perenbomen op de dijk, de leilindes in de dorpsstraat, de populieren aan de einder. Bomen verrijken het leven en zijn van onschatbare waarde. Zij beschermen ons en verdienen ook door ons beschermd te worden. •

Bestemmingsplan Buitengebied 2018

Cathrijn Haubrich, bestuurslid VBL

Dit inmiddels al best bejaarde 'nieuwe' bestemmingsplan beslaat het buitengebied van de oude gemeente Geldermalsen. In februari 2018 werd dit voor inspraak ter inzage gelegd. Onze Vereniging heeft daar uitgebreid op ingesproken.

Er waren in dat voorjaar van 2018 heel veel inspraakreacties. Kennelijk was het ontwerp bestemmingsplan niet zo erg overzichtelijk. De oude gemeente Geldermalsen trok zich dat aan en beantwoordde de inspraakreacties in een Nota van Zienswijzen.

Op de valreep van de herindeling tot de nieuwe gemeente West Betuwe per 1-1-19, werd in december 2018 het -een beetje- aangepaste bestemmingsplan ter inzage gelegd. Dan moet je je als gewone burger of als Vereniging van Vrijetijds Landschappers, behoorlijk haasten om op tijd je zienswijze in te dienen. Dat is gelukt: op 31 jan. 2019 werd onze zienswijze op tijd bij de nieuwe gemeente ingediend. Daarover hebben we uitvoerig bericht in de Lingeschouw 2019 (blz 19). Op de website www.lingelandschap.nl kun je in het archief van Lingeschouwen dat artikel nog teruglezen.

TOV'S

De Vereniging heeft zich bijzonder boos gemaakt over dit bestemmingsplan Buitengebied 2018. De fruitteelt krijgt alle ruimte om overal boomgaarden neer te zetten. Dat is vaak niet zo erg, West Betuwe was en is nu eenmaal een fruitteeltgemeente. En we genieten met zijn allen van de wonderschone bloesemweelde in het voorjaar en het kleurige rijpe fruit in het najaar. Het wordt landschappelijk pas een echt probleem als in dit bestemmingsplan onbeperkt vrij baan wordt gegeven voor teelt ondersteunende voorzieningen, de zg. TOV's. Ook dat kun je teruglezen in de Lingeschouw 2019.

In onze zienswijze van 31 jan. 2019 en in ons beroepsschrift van 31 maart 2022 hebben we ons gefocust op de onwenselijke wildgroei van grote boomgaarden in de uiterwaarden en vooral de automatische

bevoegdheid voor de fruitteeler om over alle fruitbomen heen TOV's te plaatsen.

DESASTREUS

Wil je zien wat dat voor effect heeft op het landschap? Rijd eens over de provinciale weg van Enspijk naar Geldermalsen en zie dan rechts van je TOV's staan. En dat is nog tot daaraan toe op de stroomruggen langs de Linge en de Waal, maar het is onherstelbaar slecht in de uiterwaarden van Linge en Waal. In de kleinschalige uiterwaarden van de Linge ("met een kleinschalig mozaïek van functies") verdraagt het landschap niet nog meer grootschalige boomgaarden met daarover heen (6,5 meter hoog) buizenconstructies bedekt met plastic. Dat is slecht voor het landschap, desastreus voor de recreatie op de Linge en desastreus voor een fijne wandeling of fietstocht over de dijken. Er wordt uiteraard gespoten met gewasbeschermingsmiddelen, er worden waterleidingen aangelegd en er wordt met behoorlijk zwaar materieel tussen de bomen doorgereden ("vernietiging van de aardkundige waarden van Linge en Korne"). En dat is niet te combineren met de wettelijke opdracht van de provincie om de Linge en haar uiterwaarden te ontwikkelen als 'ecologische verbindingzone'. Onder plastic kappen migreren geen planten, geen insecten, geen vlinders en geen vogels. Dat is niet alleen vervelend voor het landschap, het mag ook helemaal niet van de provincie Gelderland. De Omgevingsverordening Gelderland is daar glashelder over.

BEROEP BIJ RAAD VAN STATE

Deze beschermt Nationale Landschappen en Groene Ontwikkelingszones, en daar hebben we er veel van in West Betuwe. De Linge-uitervwaarden vallen

zonder uitzondering in die Nationale Landschappen (Rivierenland en Nieuwe Hollandse Waterlinie). De uiterwaarden van de Waal liggen in beschermd Natura 2000 gebied. Daar verbiedt de Natuurbeschermingswet gelukkig commerciële fratsen. Onze Vereniging is daarom in beroep gegaan bij de Raad van State tegen het op 21 december door de Gemeenteraad West Betuwe vastgestelde bestemmingsplan Buitengebied 2018. De complete tekst daarvan kun je lezen op de website Lingelandschap.nl. Wanneer de Raad van State deze zaak gaat behandelen is nog ongewis. Dan moeten de juristen weer in de benen, want zoals je misschien weet: feitenkennis is één, maar juridische kennis is twee t/m negen! •

Heb jij als lid van de Vereniging of als sympathisant juridische deskundigheid? Wil je die af en toe inzetten voor de VBL? Dat zou de momenteel vrij zwaar belaste juristen in de VBL enigszins ontlasten. Je bent meer dan welkom!

Beschermt het bestuursrecht de burger tegen een almachtige overheid? Of beschermt het bestuursrecht van tegenwoordig de machtige maar ook luie overheid tegen de lastige burger?

Waarom krijgt de burger die wil protesteren tegen een bestemmingsplan, daarvoor maximaal 6 weken de tijd? Een dag te laat is voorgoed te laat, daar helpt dan niks meer tegen.

Vervolgens krijgt de overheid op zijn beurt onbeperkt de tijd om daar weer op te reageren. De gemeente is namelijk níet gebonden aan de termijn van 6 weken. De gemeente kan comfortabel in winterslaap gaan.

Het bestemmingsplan onder een tafelpoot leggen. Kan niet schelen hoe lang de gemeente er over doet. Wie beschermt het bestuursrecht nu eigenlijk? De burger? Of die luie gemeente?

In het geval van het bestemmingsplan Buitengebied 2018 werd dat plan vastgesteld door de gemeenteraad van Geldermalsen in december 2018. Bezwaarden tegen dat bestemmingsplan moesten binnen 6 weken reageren – uiterlijk op 31 januari 2019.

Daarop heeft de nieuwe gemeente West Betuwe toen 32(!) maanden mogen broeden. En na vaststelling door de gemeenteraad West Betuwe op 21 december 2021, ging er voor burgers opnieuw een termijn lopen van 6 weken na publicatie van het plan. Voor 5 april 2022 je beroep indienen! Wordt vervolgd.

Straks - als de gemeente in het ongelijk zou worden gesteld - ontstaat er opnieuw een wonderlijk (partijdig?) verschijnsel: 'de bestuurlijke lus'. Dan mag de gemeente alsnog de fouten in het plan repareren. En begint het hele zienswijze- en beroepscircus weer van voren af aan. Welke individuele burger houdt dat vol? Wie beschermt het bestuursrecht eigenlijk? De machteloze burger of de luie overheid?

RES

Vera van Loon, secretaris VBL

In 2021 is de RES (Regionale Energie Strategie) FruitDelta Rivierenland 1.0 vastgesteld en ingediend bij de regio.

		AANTAL / HECTARES	
ZON OP GROTE DAKEN	Bestaand		37
	Ambitie		154
	Totaal grote daken (ha.)		191
ZONNEVELDEN	Bestaand en in ontwikkeling		49
	Ambitie		200
	Totaal zonnenvelden (ha.)		249
WINDTURBINES	Bestaand	18	
	Ontwikkeling	14	
	Ambitie	17	
	Totaal windturbines	49	
TOTAAL			

De opgave RES Rivierenland

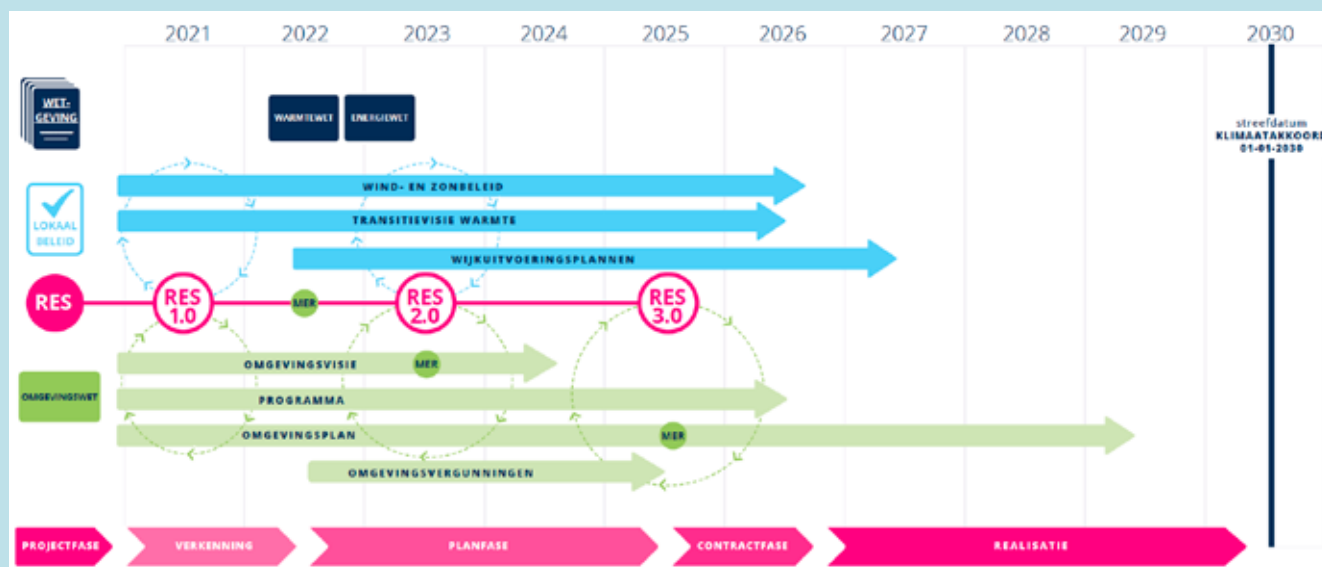
Nu wordt gewerkt aan de RES 2.0. In onderstaande tijdspad is te zien wanneer welke onderzoeken afgerond zijn en wanneer welke besluitvorming daarover zal plaatsvinden. Op korte termijn gaat het om allerlei technische uitwerkingen zoals de netimpact analyse en warmtevisie van de verschillende gemeentes. In 2022 wordt vooral gemonitord (= hoever zijn de gemeentes gevorderd met de planuitwerkingen). Het is echter wel de bedoeling om in juli 2023 de door

de gemeenteraden vastgestelde RES 2.0 bij de regio in te dienen.

De verwachting is dat de participatie RES 2.0 in het najaar zal starten.

Wij hebben goeie ervaring opgedaan door ons in een werkgroep hierop voor te bereiden. We willen dat zeker weer gaan doen.

Als u geïnteresseerd bent geef u dan op voor de werkgroep energietransitie door een mail te sturen aan contact@lingelandschap.nl.

Relatie zien tussen het res-proces en lokale trajecten

Oorspronkelijke uiterwaarde van de Linge

Cristel Paul, Lid VBL

Excursie naar de laatste oorspronkelijke uiterwaarde van de Linge. Onder leiding van een archeoloog wandelden enkele leden van de VBL in Zoelen langs de Linge. De start was bij het nieuwe Archeologisch Centrum Rivierenland waar zich ook afdeling 15 (Rivierenland) van de Nederlandse Archeologie vereniging bevindt.

Het was weer eens wat anders dan beleidsplannen lezen en verzoekschriften maken. We liepen over een weiland waar de Linge langs kronkelt. Het viel al snel op dat het grasland oneffen was met poelen, greppels en hier en daar een welving. Hier kun je het oude landschap nog lezen legde de archeoloog uit. Je ziet de restanten van oude stroomgeulen waar vroeger de Linge meanderde. Van het oude Lingeland-schap is helaas weinig meer over. Alleen landgoed Mariënwaard is aan de dans van de ruilverkaveling ontsprongen. De Linge was vroeger een brede en woeste rivier waar in 1304 een einde aankwam toen deze bij Tiel werd afgedamd. In de vroege middeleeuwen ontstond het riviertje de Soel als zijtak van de Linge. De Soel stroomde via Zoelen naar Buren en mondde uit in de Lek. Deze voorganger van het huidige Amsterdam-Rijn kanaal vormde zo de druk bevaren verbinding tussen Tiel en Dorestad. Archeo-

logen vonden restanten van een Vikingschip bij de molen van Zoelen die even verder aan het water van de huidige Linge ligt.

CONTACT

Vanuit het weiland was er een prachtig gezicht op het op de hoge stuwwal gelegen Zoelen. Vlak langs de stuwwal loopt nog een kleine wetering als overblijfsel van het oude landschap. De herberg De Brug, nu herdoopt als de Heeren van Soelen, was vroeger een veerhuis. Vanaf hier kun je over de dijk lopen om zo het laatste stukje oorspronkelijke Linge-uiteerwaard te bekijken

Afgesproken werd dat de VBL en het Archeologisch Centrum Rivierenland nauw contact houden. Het Lingeland-schap zit vol met gegevens die onze aandacht nodig hebben zowel boven als onder de grond. •

Werkgroep: Landschapsopgave in het Rivierenland

Alexandra Dietzsch, bestuurslid VBL

Sinds het najaar 2021 is de werkgroep “landschapsopgave in het rivierenland” met grote regelmaat bijeen, zij het meestal digitaal. In werkgroepen schuiven leden aan, die interesse in een thema hebben en zich daar een tijdje voor willen inzetten. We hadden al goede ervaring met de werkgroep energietransitie opgedaan. Er blijkt een groot potentieel aan mensen met kennis, interesse en inzettingsvermogen in ons ledenbestand te schuilen. Voor het brede thema “landschapsopgave” hebben zich 18 deelnemers gemeld, uiteenlopend van enthousiaste bewoner tot cultuurhistoricus. De vraagstelling luidde: Wat is de opgave die de komende decennia op het landschap afkomt? Hoe kan het landschap dat aan? Wat is het beleid van de gemeenten? We hebben veel tijd uitgetrokken om deelgebieden te bestuderen zoals de opgaven van landbouw, bedrijven, wonen, infra, energie, natuur, klimaatadaptatie. Maar ook de cultuurhistorie, geografie en kernkwaliteiten van het landschap zijn aan de orde geweest.

DE STEM VAN HET LANDSCHAP

De spirit van de werkgroepleden is enorm! In zoomsessies hebben we veel van elkaar en met elkaar geleerd. De volgende stap is om onze resultaten te bundelen, speerpunten te formuleren en een communicatieplan hiervoor op zetten. Het doel is als altijd: “VBL geeft het landschap een stem”. •

Oproep: Wij zoeken een communicatiekracht! Ben jij een goede communicator? Sluit je aan bij de werkgroep! Neem contact op met contact@lingelandschap.nl

De werkgroep ging in april per fiets Deil en Enspijk verkennen en met de Dorpsraad Deil in gesprek over de actuele ontwikkelingen

Algemene informatie

Bestuur in 2022

Voorzitter: P. Van Veen(Pieter), Enspijk, 06 5116 7355
Secretaris: V. Van Loon (Vera), Herwijnen, 06 5570 1082
Penningmeester: G. Timmerman (Gert), Buurmalsen, 0345 581 185
Leden: A. Dietzsch (Alexandra), Spijk, 0183 563 515
C. Haubrich (Cathrijn), Deil, 0345 651 871
T. van der Meer (Titia), Rumpst, 06 4116 6914

Adres

Vereniging tot Behoud van het Lingelandschap

Postbus 131, 4190 CC Geldermalsen
Email adres: contact@lingelandschap.nl
Website: www.lingelandschap.nl

Lidmaatschap

De contributie bedraagt per kalenderjaar €17,50. Meer mag natuurlijk ook! Leden ontvangen het verenigingsorgaan "Lingeschouw". Voor vragen over uw contributie kunt u contact opnemen met het dagelijks bestuur (zie hierboven).

Levenslang lid

U kunt uw steun aan onze Vereniging ook met een levenslang lidmaatschap gestalte geven. Een aantal leden ging u al voor. U wordt levenslang lid door eenmalige betaling van minimaal €200. Voor u en ons een financieel en administratief zeer aantrekkelijk alternatief.

Uw gift en de belasting

Onze vereniging is door de Belastingdienst erkent als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Dat betekent voor u dat u in uw aangifte Inkomstenbelasting de door u betaalde contributie, donaties en giften kunt opvoeren als Aftrekbare Gift. Als u aan alle andere voorwaarden voldoet kan dat voor u tot een lagere belastingheffing leiden.

Bankrekeningnummer: **NL 33 RABO 0313 1332 12**
ten name van de Vereniging tot Behoud Lingelandschap.

Vereniging tot Behoud van het Lingeland
Postbus 131, 4190 CC Geldermalsen
E-mailadres: contact@lingeland.nl
Website: www.lingeland.nl
Facebook: www.facebook.com/Lingeland/